

Številka: 842-18/2007-72

Datum: 12.12.2007

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
UPRAVA RS ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE
IZPOSTAVA NOVA GORICA

**REGIJSKI NAČRT ZAŠČITE IN
REŠEVANJA OB MNOŽIČNI NESREČI NA
HITRI CESTI ZA SEVERNO PRIMORSKO
REGIJO
VERZIJA 1.0**

	ORGAN	DATUM	PODPIS ODGOVORNE OSEBE
IZDELAL	<i>Izpostava URSZR Nova Gorica</i>		<i>Zdenka Ferjančič</i>
OBRAVNAVAL IN SPREJEL	<i>ŠTAB CZ ZA SEVERNO PRIMORSKO</i>		<i>Samuel Kosmač</i>
SKRBNIK	<i>Izpostava URSZR Nova Gorica</i>		<i>Zdenka Ferjančič</i>

VSEBINA

1. MNOŽIČNA NESREČA NA HITRI CESTI.....	4
1.1 Uvod.....	4
1.2 Splošni podatki o odseku hitre ceste	5
1.3 Opis hitre ceste	8
1.3.1 Posebnosti na odsekih hitre ceste:	9
1.3.2 Posebnosti urejanja prometa ob poslabšanih vremenskih razmerah	10
1.3.3 Intervencijski dostopi	12
1.3.4 Obremenjenost hitre ceste*	12
1.4 Vzroki in značilnosti nesreče na avtocesti.....	13
1.4.1 Vzroki za nastanek nesreče	13
1.4.2 Značilnosti nesreče na AC:	14
1.4.3 Potek in možen obseg nesreče	15
1.4.4 Verjetne posledice nesreče	16
1.5 Sklepne ugotovitve	19
2 OBSEG NAČRTOVANJA.....	21
2.1 Temeljne ravni načrtovanja	21
2.2 Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči.....	21
3 KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI.....	23
3.1 Temeljne podmene načrta	23
3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja.....	24
3.2.1 Koncept odziva ob nesreči na hitri cesti.....	24
3.3 Uporaba načrta.....	27
4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA.....	28
4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog v regiji.....	28
4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	30
4.3 Predvidena finančna sredstva.....	30
5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE.....	31
5.1 Opazovanje in obveščanje.....	31
5.2 Alarmiranje.....	34
6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	35
6.1 Aktiviranje organov vodenja in sil za ZRP.....	35
6.2 Zagotavljanje materialne in finančne pomoči.....	37
7 UPRAVLJANJE IN VODENJE.....	38
7.1 Organi in njihove naloge	38
7.1.1 Poveljnik CZ za Severno Primorsko.....	38
7.1.2 Štab CZ za Severno Primorsko.....	38
7.1.3 Izpostava URSZR Nova Gorica	38
7.1.4 Policijska uprava Nova Gorica	39
7.1.5 Družba za avtoceste v RS, d.d. in ACB Vipava	39
7.1.6 Avto-moto zveza Slovenije - AMZS.....	40
7.1.7 Splošna bolnišnica »Dr. Franca Derganca« Nova Gorica	40
7.2 Operativno vodenje.....	41
7.3 Organizacija zvez.....	42

8	UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	43
8.1	<i>Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči</i>	43
8.1.1	<i>Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi</i>	43
8.1.2	<i>RKB ukrepi</i>	43
8.1.3	<i>Evakuacija.....</i>	44
8.1.4	<i>Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev</i>	44
8.2	<i>Naloge ob množični nesreči</i>	45
8.2.1	<i>Gašenje ob požarih</i>	45
8.2.2	<i>Reševanje ob množičnih nesrečah</i>	47
8.2.3	<i>Nujna medicinska pomoč</i>	49
8.2.4	<i>Prva veterinarska pomoč</i>	51
8.2.5	<i>Obravnava in odprava posledic množične nesreče</i>	52
9	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	53
10	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	54
10.1	<i>Pomen pojmov.....</i>	54
10.2	<i>Razlaga okrajšav.....</i>	55
11.	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	57
11.1	<i>Skupne priloge.....</i>	57
11.2	<i>Posebne priloge.....</i>	57
11.3	<i>Skupni dodatki</i>	58
11.4	<i>Posebni dodatki</i>	58

1. MNOŽIČNA NESREČA NA HITRI CESTI

1.1 Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči je izdelan za primer nesreče na hitri cesti H4 -na relaciji »Razdrto– Vrtojba«.

Zakon o javnih cestah (Ur.l. RS, št. 29/97, 18/02,50/02 in 92/05), deli in kategorizira hitro cesto glede na pomen in povezovalne funkcije v prostoru kot državno javno cesto. Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa. Hitra cesta (HC) je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za hitro cesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

Načrt zaščite in reševanja je pripravila Izpostava URSZR Nova Gorica. Načrt je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/2006, UPB1), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja Ur. l. RS, št. 24/12 in 27/16 ter Oceni ogroženosti ob množični nesreči na hitri cesti H-4 za Severnoprifnorsko regijo. Pri izdelavi načrta so bili upoštevani tudi Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 71/93, 87/01 in 105/06), Zakon gasilstvu (Ur. l. RS, št. 113/2005 UPB1), Zakon o javnih cestah ter na podlagi zakona izdani podzakonski predpisi, Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur.l. RS, št. 25/06, UPB), Zakon o prevozu nevarnega blaga (Ur. l. RS, št. 33/06, UPB), Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči (Ur.l. RS, št. 77/96), Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur.l. RS, št. 22/99, 99/99, 102/00, 33/02, 106/02 21/05 in 110/05),

1.2 Splošni podatki o odseku hitre ceste

Na hitri cesti H4 Razdrto - Vrtojba je za ukrepanje ob množični nesreči na hitri cesti zadolžena AC baza Postojna.

Ime AC baze	Dolžina odseka HC	Dolžina priključkov	Dolžina predorov
Postojna	42.135	7.257	3112

Tabela 1: Dolžina cest (km) v upravljanju AC baze Postojna, izpostava Vipava, DARS d.d.

Celotna trasa hitre ceste poteka po sredini vipavske doline, tako da prevzema večino regionalnega prometa, hkrati pa predstavlja tudi eno izmed dveh tranzitnih prometnic na relaciji vzhod –zahod (V. prometni koridor) preko Mejnega prehoda Vrtojba.

HC je v celoti štiripasovna s po dvema voznima v vsaki smeri ter vmesnim ločnim pasom z odbojno ograjo. Normalni prečni profil avtoceste znaša cca. 19,0 m (štirje vozni pasovi širine 3,5 m, dve utrjeni bankini 1,0 m in srednji ločni pas med 2 in 3 m) z varovalno jekleno varnostno ograjo. Ločni pas je na odsekih Selo – Razdrto in pri MMP Vrtojba zelenica, na odseku Selo – priključek Vrtojba pa asfalt.

Projektirana in dovoljena hitrost na relaciji Razdrto – Selo je 100 km/h, na relaciji Selo – Vrtojba pa kljub enakim karakteristikam kot na prej omenjenem odseku ceste - 130 km/h. Na odseku hitre ceste se nahajajo trije pokriti vkopi in sicer Rebernice 1, Rebernice 2 in Vipavski Križ ter predora Podnanos in Barnica v skupni dolžini 3112 m.

Na celotnem odseku je 15 službenih prehodov med smernimi vozišči, od tega je sedem prehodov odprtih in devet interventnih dostopov, vsi so zaprti.

Vse površinske vode iz HC so vodene preko cestne kanalizacije do vodnih zadrževalnikov, od kjer tečejo do najbližjih vodotokov. Skupno število vodnih zadrževalnikov je 93, od tega deset betonskih, ostali pa zemeljske (glinene) izvedbe.

Hitra cesta na odseku 0378, 0778 Selo – Vogrsko prečka oz. poteka ob vodno namakalno zajezitvenem jezeru Vogršček v dolžini 2 km.

Na odseku 374,774 Vipava – Razdrto se cesta dvigne v dolžini dvanajstih kilometrov iz 109 m (Vipava) na 574 m (Razdrto) nadmorske višine. Klanec ves čas poteka v naklonu 5 oz. 6%, po plazovitem terenu in nad vodnimi zajetji. Pri tem se prebije skozi dva predora (Podnanos, Banica), dva pokrita vkopa (Rebernice 1 in Rebernice 2) in hriboviti ter razdrapano pobočje Nanosa premosti preko osmih viaduktov (Boršt 1 in 2, Rebernice, Šumljak, Lozice, Podgrič, Tabor in Barnica).

Celotna trasa AC je prepredena tudi s številnimi vodotoki in melioracijskimi jarki.

ZŠ	Naziv vodotoka	Kraj
1.	Vipava	Vipava
2.	Šumljak	Budanje
3.	Puščavec	Dolga poljana
4.	Hubelj	Ajdovščina
5.	Vrnivec	Cesta
6.	Skrivšek	Skrilje
7.	Košivec	Potoče
8.	Kamenjski potok...	Kamnje
9.	Malenšček	Potoče
10.	Vrtovinšček	Vrtovin
11.	Perilo	Batuje
12.	Konjščak	Črniče
13.	Vogršček	Vogrsko
14.	Lijak	Vogrsko
15.	Lemovšček	Volčja Draga
16.	Vrtojbica	Vrtojba

Tabela 2: Vodotoki na območju trase HC

Trasa HC poteka v neposredni bližini oz. skozi številna naselja. Naselja, ki se nahajajo v cca. 1 km pasu od trase hitre ceste so prikazana v spodnji tabeli:

ZŠ	Naselje	Število prebivalcev	Pristojna občina
1.	Podgrič	53	VIPAVA
2.	Podnanos	396	VIPAVA
3.	Vipava	1566	VIPAVA
4.	Duplje	204	VIPAVA
5.	Zemono	82	VIPAVA
6.	Gradišče pri Vipavi	239	VIPAVA
7.	Budanje	780	AJDOVŠČINA
8.	Ajdovščina	6373	AJDOVŠČINA
9.	Cesta	494	AJDOVŠČINA
10.	Vipavski Križ	181	AJDOVŠČINA
11.	Skrilje	257	AJDOVŠČINA
12.	Dobravlje	410	AJDOVŠČINA
13.	Potoče	198	AJDOVŠČINA
14.	Selo	376	AJDOVŠČINA
15.	Vrtovin	478	AJDOVŠČINA
16.	Gojače	151	AJDOVŠČINA
17.	Batuje	322	AJDOVŠČINA
18.	Črniče	405	AJDOVŠČINA
19.	Vogrsko	796	RENČE-VOGRSKO
20.	Volčja Draga	697	RENČE-VOGRSKO
21.	Šempeter pri Gorici	3865	ŠEMPETER-VRTOJBA
22.	Vrtojba	2404	ŠEMPETER-VRTOJBA

Tabela 3: Naselja na območju trase HC (VIR WIKIPEDIA)

1.3 Opis hitre ceste

Hitra cesta Razdrto - Vrtojba se v začetku strmo spusti preko številnih objektov po pobočju Nanosa v Vipavsko dolino. Pri tem prečka plazovit teren in številna področja, bogata z vodnimi zajetji. Kasneje za priključkom Vipava, poteka trasa v večjem delu po ravninskem predelu Vipavske doline. Na začetku vzporedno z glavno cesto, kjer je področje zelo izpostavljen delovanju burje. Naselji Ajdovščina in Cesta obide po južnem obrobju, nakar za pokritim vkopom Vipavski Križ in preko viadukta Ribnik preide v gričevnat svet severno od naselja Dobravlje. Izredno razgiban in z vodnimi viri bogat gričevnat svet se nadaljuje praktično do meje z Italijo v Vrtojbi. Na odseku 0378,0778 Selo – Vogrsko trasa hitre ceste prečka vodno zbirno namakalno jezero Vogršček.

Na hitri cesti je zgrajeno večje število objektov in sicer:

Vrsta objekta	Lokacija
Obojestranski priključki na HC	Vipava Ajdovščina Selo Vogrsko Šempeter pri Gorici Vrtojba
Predori	Barnica (283,305m); Podnanos (589,614m)
Dvocevni pokriti vkopi	Vipavski Križ (267 m); Rebernice1(102,129m); Rebernice 2 (289,321m)
Viadukti	Boršt1 (152m/152m) Boršt2 (133m/143m) Rebernice (300m/320m) Šumljak (675m/672m) Podgrič (347m/382m) Lozice (332m/332m) Barnica (258m/258m) Tabor (326m/375m) Ribnik (368m/370m) Selo (359m/359m) Lijak (397,5m/397,5m) Šempeter (140m/140m)
Nadvozi	14
Podvozi, podhod	24
Čelni cestninska postaja	Nanos, Bazara

<i>Stranska cestninska postaja</i>	0
<i>Mostovi</i>	12
<i>Počivališča</i>	1; odsek 0378,0778 (na vsaki strani ceste)
<i>Prehodi med voznimi smermi</i>	5 prehodov odprtih 8 prehodov zaprtih, skupno 13 prehodov.

Tabela 4: Opis trase HC

1.3.1 Posebnosti na odsekih hitre ceste:

- na celotnem odseku ceste je cesta projektirana kot hitra cesta brez odstavnih pasov, z odstavnimi nišami, s projektirano hitrostjo 100 km/h
- na odsekih 0378,0778; 0379,0779 in 0380, 0780 je dovoljena hitrost, kljub enakim elementom cestišča kot na drugih odsekih, 130 km/h.
- na celotni trasi se nahajajo odstavne niše (večinoma obojestranske), na katerih se nahaja 69 sistemov za klic v sili, kateri so vezani direktno na telefon operaterja, ki se nahaja v regionalnem centru v prostorih ACB Kozina
- viadukti so tista mesta, kjer je nastanek poledice v zimskem času verjetnostno pogostejši, kot na drugih delih ceste,
- odseki 0374/0774 Razdrto – Vipava, 0375/0775 Vipava – Ajdovščina in 0376/0776 Ajdovščina – Selo so še posebej izpostavljeni delovanju burje.

V primeru delovanja zelo močne burje prihaja do omejitev prometa s strani upravljalca in sicer:

1. STOPNJA: 80 – 100 km/h oz. 22 – 28 m/sek; zapora za kamp prikolice in vozila s ponjavami nosilnosti do 8 ton,
2. STOPNJA: 100 – 130 km/h oz. 28 – 36 m/sek; zapora za vsa vozila s ponjavami in hladilniki,
3. STOPNJA: 130 – 150 km/h oz. 36 – 41 m/sek; zapora za vsa vozila 2. stopnje + avtobuse,
4. STOPNJA: nad 150 km/h oz. 41 m/sek; popolna zapora prometa.

Slika 1: Odsek hitre ceste v upravljanju DARS d.d., PE Postojna Izpostava Vipava
(Vir Izvedbeni plan zimske službe DARS)

1.3.2 Posebnosti urejanja prometa ob poslabšanih vremenskih razmerah

- **Burja**

Ob močnem delovanju burje se promet na cesti upočasni, sunki pa večja vozila z lažjimi (volumenskimi) tovari prečno premikajo po cestišču. Po zraku večkrat letijo raznorazni predmeti, ki pomenijo potencialno nevarnost za vozeča vozila. Veliko nevarnost predstavljajo tudi slabo pritrjeni tovari ali strgane cerade na tovornih vozilih, in vozniki, neizkušeni takšnih voznih razmer.

Ob delovanju burje nad 100 km/h je predvideno izločanje tovornih vozil, največ pred cestninsko postajo Nanos, za smer proti Italiji, in na voznem pasu pred CP Bazara za smer proti Ljubljani. Uspešno poteka tudi projekt preusmeritve prometa s pomočjo elektronskih portalov tako na Razdrtem kot v Vileseju (Italija) preko MMP Fernetiči.

- **Toča, močni nalivi**

Ob močnejših nalivih, toči vozniki upočasnjajo vožnjo, poslabšajo se vozne razmere in vidljivost. Velikokrat pa vozniki ustavljajo pod mostovi in s tem povzročajo ovire na cesti.

- *Poledica*

Nastanek poledice je najbolj verjeten na viaduktih Boršt 1 in 2, Rebernice, Šumljak, Lozice, Podgrič, Barnica in Tabor na odseku Rebernic in na viaduktih Ribnik, Selo, Lijak in Šempeter na ravninskem delu trase. Seveda je možnost poledice tudi na vseh ostalih manjših objektih, pri katerih je večja možnost podhladitve v zimskem času. Zelo izpostavljen poledici je tudi priključek Vogrsko. Upravljalca ceste redno meri temperaturo tal in zraka na najbolj izpostavljenih točkah in preventivno posipa cestišče.

- *Sneg*

Sneg na hitri cesti Razdrto – Vrtojba ne predstavlja resnejše grožnje za zastoje v prometu, vsaj če cesto primerjamo z ostalim avtocestnim sistemom v Republiki Sloveniji. Seveda je izjema odsek 374/774 Razdrto – Vipava, kjer predstavljajo glavni problem izraziti vzpon med 5 in 6%. Najbolj problematični so prvi trije kilometri ceste med razcepom Nanos in pokritimi vkopi Rebernice 1, kjer se zaradi nadmorske višine nad 400 m največkrat pojavljajo snežne padavine. DARS ima za pluzenje hitre ceste pripravljene tri plužne skupine s skupno sedmimi vozili. Od tega je pet vozil predvidenih za čiščenje odseka 374/774 Razdrto – Vipava, ostali dve vozili sta namenjeni pluzenju cestišča na ostalih odsekih, ki se nahajajo na nadmorski višini okoli 100 m. Obhodni čas plužne skupine znaša cca. 1 uro.

1.3.3 Intervencijski dostopi

- Intervencijski dostopi so urejeni (vendar zaprti z odbojno ograjo) samo na odsekih 374 in 774 in sicer na sledečih lokacijah:

Odsek 374 Razdrto – Vipava:

- km 1,980
- km 3,150
- km 4,240
- km 5,770

Odsek 774 Vipava – Razdrto:

- km 1,170
- km 4,020
- km 5,340

- Urejen je dostop do Cestninske postaje Nanos iz glavne ceste G1 12 344 Razdrto – Podnanos
- Urejen (vendar zaprt) je tudi dostop do počivališča Šempas sever in Šempas jug na odseku 378/778 Selo - Vogrsko

1.3.4 Obremenjenost hitre ceste

Povprečna gostota prometa na odseku HC v obe smeri v letu 2008 znaša 9.450 vozil dnevno. Od tega je 74,8 % osebnih vozil, 24,6% tovornih vozil ter 0,6 % motorjev in avtobusov.

- Podatki za leto 2008 še ne vključujejo celotne trase Razdrto – Vrtojba, temveč samo pododsek Podnanos - Vrtojba. Po odprtju se je promet povečal.

1.4 Vzroki in značilnosti nesreče na avtocesti

Vrste nesreč razdelimo na izredne dogodke in manjše prometne nesreče, ki povzročijo manjše zastoje, manjše poškodbe oseb in živali, ter manjšo materialno škodo in na večje prometne nesreče, pri katerih je prišlo do težjih telesnih poškodb oz. smrti, večje materialne škode ter večjih poškodb na objektih prometne infrastrukture.

1.4.1 Vzroki za nastanek nesreče

Možni vzroki nastanka izrednih dogodkov ter manjših in večjih prometnih nesreč

- človeški faktor,*
- neupoštevanje pravil obnašanja v prometu,*
- neprilagojena hitrost vožnje trenutnemu stanju in pogojem na cesti,*
- tehnično neustrezna vozila,*
- stanje ceste in gostota prometa,*
- utrujenost in vožnja pod vplivom alkohola,*
- ostali vzroki, ki pogojujejo nastanek prometne nesreče,*
- napake na vgrajenih napravah,*
- električna energija,*
- neznani vzrok.*

Možni vzroki nastanka požarov na vozilih

- človek in njegovo napačno ravnanje,*
- napake na vgrajenih napravah,*
- preobremenitev vozil v primeru počasnejše vožnje,*
- slabo vzdrževane in stare inštalacije,*
- eksplozija,*
- neznani vzrok.*

Možni vzroki nastanka nesreče z nevarno snovjo

- človeški faktor,
- nesreča na cesti,
- prevoz nevarnih snovi,
- napake na vgrajenih napravah,
- napaka na inštalacijah,
- preobremenitev vozil v primeru počasnejše vožnje,
- neustrezno ravnanje z nevarnimi snovmi,
- neustrezno hranjenje nevarnih snovi,
- požari lahko povzročijo, da pride do nesreč z nevarnimi snovmi,
- eksplozija,
- neznani vzrok.

Možni vzroki nastanka naravnih in drugih nesreč

- potres,
- poplava,
- plaz,
- teroristični napad na objekt.

Upravljavec cest je statistično ugotovil lokacije, kjer je prometnih nesreč več kot na drugih odsekih. Takšna mesta so priključki na avtoceste, vključno s priključki na in iz počivališč, področja cestninskih postaj ter mesta, kjer se tip prečnega profila avtoceste spremeni. Pri tem gre za mesta, kjer se pas za počasna vozila konča in se morajo tovorna vozila vključiti na vozni pas. Opaža se, da se prometne nezgode dogajajo na mestih, ko avtocesta poteka na viaduktih in v predorih ter v območju cestninskih postaj.

1.4.2 Značilnosti nesreče na AC:

V nesreči je lahko:

- udeleženih veliko število vozil, voznikov in sopotnikov,
- veliko mrtvih in ranjenih, ki jih je potrebno oskrbeti,
- poškodovano večje število živali,
- nastala velika materialna škoda,
- vpliv na okolje ob avtocesti ali širše (požar, nevarna snov),
- zastoj v prometu zaradi zaprtja AC, ki traja več ur,
- pritegnjena velika pozornost medijev,
- istočasno več nesreč na več odsekih AC zaradi naleta vozil,
- večje število ljudi, ki imajo psihološke težave (preživeli, reševalci in svojci).

1.4.3 Potek in možen obseg nesreče

Zastoj prometa

Zastoj prometa je kratkotrajni zastoj v prometu, ki je posledica povečane gostote prometa ali ovir na cestišču. Pri tem dogodku je možen nalet vozil.

Vožnja vozila v nasprotni smeri

Vožnja vozil v nasprotni smeri je neregularna vožnja vozil v nasprotni smeri regularnega prometnega toka. Pri tem dogodku obstaja možnost čelnega trčenja ter naleta vozil oz. verižnega trčenja.

Stoječe vozilo

Stoječe vozilo pomeni ustavljeno vozilo na voznem ali prehitevalnem pasu. Pri tem dogodku obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja.

Onesnaženo ali spolzko cestišče

Onesnaženo cestišče pomeni lokalno oviro – tujek na cestišču (pesek, predmet, itd.). Spolzko cestišče pomeni lokalno spremembo oprijemljivosti cestišča zaradi nanosa blata, mulja, olja, itd. Pri tem dogodku obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja.

Pojav živali na cestišču

Pojav živali pomeni pojav žive divje ali domače živali na cestišču. Pri tem dogodku obstaja nevarnost trka z živaljo, nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja.

Stoječe vozilo za prevoz nevarnih snovi

Stoječe vozilo za prevoz nevarnih snovi pomeni ustavljeno vozilo na voznem ali prehitevalnem pasu, pri katerih zaradi oznak na vozilu ali oblike vozila domnevamo, da vrši prevoz nevarnih snovi. Pri tem dogodku obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja.

Manjše prometne nesreče

Prometna nesreča I. kategorije je nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda. Prometna nesreča II. kategorije je nesreča, pri kateri je ena ali več oseb lahko telesno poškodovanih. Pri prometnih nesrečah I. in II. kategorije obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja.

Večje prometne nesreče

Prometna nesreča III. kategorije je nesreča, pri kateri je ena ali več oseb hudo telesno poškodovanih.

Prometna nesreča IV. kategorije je nesreča, pri kateri je kdo umrl na kraju nesreče ali pa je umrl za posledicami nesreče v 30 dneh.

Pri prometnih nesrečah III. in IV. kategorije obstaja nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, ter nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja. Obseg nesreče bi bil mnogo večji v primeru, da se nesreča zgodi na nedostopnem območju. V takem primeru bi lahko nesreča dosegla velike razsežnosti, katere bi še dodatno povečale omejene intervencijske možnosti (dostop, ustrezna tehnika in usposobljenost moštva).

Požar

Požar je proces hitrega gorenja, ki se nenadzorovano širi v prostoru in času. Pod požar uvrščamo požar na cestišču, na napravah za varno vodenje prometa ter požar na vozilu, ki se v trenutku požara nahaja na cestišču. Pri požaru je nevarnost nenadnega zaviranja s posledico naleta vozil oz. verižnega trčenja, nevarnost nenadne spremembe smeri vožnje in naleta oz. verižnega trčenja in nevarnost eksplozije vozila.

Če gre za manjši začetni požar, je potrebno ravnati samozaščitno in takoj pogasiti ogenj. Pri tem je pomembno, kako se lotimo gašenja požara in da pazimo na lastno varnost. V kolikor požara ni možno pogasiti, je potrebno nemudoma poklicati gasilce. Obstaja možnost razširitve požara v naravno okolje.

Nesreče z nevarno snovjo

Nesreča z nevarno snovjo je nenadzorovano prodiranje nevarne snovi v okolje v trdnem, plinastem ali tekočem stanju. Nevarne snovi se tiste, ki so strupene, kancerogene, jedke, oksidacijske in dražljive, radioaktivne, kužne, eksplozivne, vnetljive ali povzročajo vžig v stiku z drugimi snovmi. V primeru nesreče z nevarno snovjo kontaminacija zemljišča in vodotokov ter podtalnice ni ogrožena, saj so na območju AC zgrajeni zbirni jaški in zbiralniki odpadnih voda.

1.4.4 Verjetne posledice nesreče

So različne, od posledic pri manjši nesreči z lažjimi poškodbami in manjšo materialno škodo, pa do katastrofalnih posledic pri najhujši možni nesreči z nevarno snovjo.

Prometni nesreči lahko sledi iztekanje nevarnih snovi v okolje, v hujših primerih pa se lahko razvije v požar in eksplozijo. Pri nesreči z nevarno snovjo obstaja tudi možnost ogrožanja ljudi in živali v bližini nesreče. Iztekanje nevarnih snovi v podtalnico in vodotoke ni možno, ker ima avtocesta urejeno zbiranje meteorne vode.

Pri nastanku požara se posledice predvidevajo na vozilih in gradbenih objektih. Obstaja možnost širjenje požara v naravno okolje – gozd.

Ogroženost predorov in drugih objektov na AC pred naravni nesrečami je zelo mala. Vsi objekti so grajeni potresno varno, poplave in plazovi pa prav tako ne ogrožajo trase AC.

Posledice nesreč so odvisne od vrste nesreče, njenega obsega in intenzivnosti. V nadaljevanju so opisane možne posledice nesreč glede na vrsto nesreče.

Izredni dogodki

Posledice izrednih dogodkov so lahko zastoji v prometu, manjše prometne nesreče z lažjimi telesnimi poškodbami in manjšo materialno škodo ter nalet vozil – verižno trčenje. Obseg posledic je odvisen od vrste izrednega dogodka, njegovih razsežnosti ter intenzivnosti.

Manjše prometne nesreče

Posledice prometnih nesreč I. in II. kategorije so lažje poškodbe pri udeležencih ter manjša materialna škoda in onesnaženo ali spolzko cestišče.

Večje prometne nesreče

Posledice prometnih nesreč III. in IV. kategorije so težje telesne poškodbe in večja materialna škoda na prometnih sredstvih. Prometni nesreči ponavadi sledi iztekanje nevarnih snovi na cestišče, v hujših primerih pa se lahko razvije požar. V primeru nesreče z nevarno snovjo, ki hlapi, so lahko posledice katastrofalne.

Požari

Posledice požarov so močno vidne na gradbenih in drugih objektih ter prometnih sredstvih. Posledice požara na prometnih sredstvih, ki je nastal zaradi prometne nesreče ali napake, so zastoji in verižno trčenje.

Nesreče z nevarno snovjo

Posledice nesreč z nevarnimi snovmi so lahko zelo različne, kar je odvisno od mnogih dejavnikov. Posledice nesreč z nevarnimi snovmi pri razlitju so zastoji v prometu, ter eventualna prometna nesreča, ki povzroči lažje telesne poškodbe in manjšo materialno škodo. Zaradi spolzkega cestišča lahko pride do naleta vozil, kar lahko povzroči težje poškodbe oseb in živali ter večjo materialno škodo. Posledice nesreč z nevarnimi snovmi pri hlapenju so zastoji v prometu in ogroženost oseb, ujetih v kolono .

Zaradi različnih možnosti prihaja do različnih posledic:

- onesnaževanje ozračja,*
- nastanek eksplozije,*
- nastanek požara,*
- zastrupitve oseb in živali,*
- poškodovanja ali uničenja premoženja,*
- ogroženost oseb, živali in vegetacije.*

Pri neposredno prizadetih – kontaminiranih osebah, prebivalcih in ostalih ljudeh, ter živalih bi lahko prišlo do smrtnih primerov.

Pri ostalih, ki bi jih dosegle posledice nesreče, bi glede na oddaljenost in vrsto nevarnih snovi, lahko prišlo predvsem do večjih oziroma manjših poškodb dihal.

Kontaminacija zemljišča in vodotokov ter podtalnice ni ogrožena, saj so na območju AC zgrajeni zbirni jaški in zbiralnik odpadnih voda.

Posledice majhnega onesnaženja so omejene in lokalnega pomena.

V primeru požara, v katerem so udeležene nevarne snovi, je širjenje nevarnih plinov in dima odvisno od vremenskih pogojev.

1.5 Sklepne ugotovitve

Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju DARS d.d.) je po Zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-A) odgovorna za upravljanje in vzdrževanje avtocest. Na podlagi Zakona o javnih cestah je DARS odgovoren za določene naloge in odgovornosti, med drugim tudi za nadzor stanja, prometno ureditev in izvajanja naloge rednega vzdrževanja avtocest. Podrobneje so razmerja opredeljena v koncesijski pogodbi o upravljanju in vzdrževanju avtocest, ki jo ima DARS d.d. sklenjeno z Republiko Slovenijo, kjer je določeno tudi omrežje javnih cest, ki so v pristojnosti DARS d.d.

Za preprečitev oziroma ublažitev in odpravo posledic nesreč na hitri cesti je potrebno zagotoviti, da:

- upravljavec hitre ceste upošteva normativno ureditev, nadzira stanje hitre ceste, nadzira prometno ureditev in izvaja naloge rednega vzdrževanja na hitri cesti,*
- se usposobi dežurne delavce DARS-a v nadzornih centrih ACB in PIC za pravočasno in ustrezno obveščanje ter izvedbo vseh potrebnih ukrepov v skladu s predpisi in navodili,*
- izvede pravočasno obveščanje udeležencev v prometu na preusmeritev prometa oziroma obvoz na druge državne ceste,*
- se zagotovi takojšnje in učinkovito zavarovanje kraja dogodka in izvedbo s tem povezanih ukrepov,*
- se zagotovi možnost prihoda interventnim službam na kraj nesreče (sprostitvev prevoznosti vozniških pasov, pravočasna odstranitev zaščitne ograje do prihoda intervencijskih vozil) oz. ustrezno urediti intervencijske dostope,*
- se zagotovi ustrezna koordinacija intervencijskih sil (vzpostavitev ustreznega poveljniškega mesta na mestu nesreče ali v AC bazi),*
- se skrajša čas prihoda intervencijskih enot na kraj nesreče (hitro tehnično vozilo oz. namestitvev reševalne enote v avtocestni bazi),*
- se opremlja reševalne službe z ustrezno reševalno opremo (prostovoljna gasilska društva) in jih usposobi za ravnanje z opremo,*
- se v regiji zagotovi potrebno zalogo materialnih sredstev in opreme za množične prometne nesreče,*
- se dogradi ITS, inteligentni prometni sistem za nadzor in vodenje prometa,*
- da pristojni organi in službe nadzirajo udeležence v prometu, da upoštevajo določila zakona o varnosti v cestnem prometu (spoštovanje predpisane hitrosti vožnje na AC in skozi predore ter spoštovanje signalizacije) in druge predpise s področja VCP,*
- se dopolni priročnik za kandidate za voznike motornih vozil »Varna vožnja« programa teoretičnega in praktičnega usposabljanja v zvezi posebnosti prometa na avtocesti,*

Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na HC

- *se poveča aktivnost SPV na preventivnem področju s poudarkom na obveščanju javnosti, osveščanju voznikov o varni vožnji, izdelavi in delitvi preventivnega materiala voznikom, obvezni uporabi odsevnih brezrokavnikov, dosledno upoštevanje prometnih predpisov, signalizacije ter obvestil DARS-a.*

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na hitri cesti izdelava Izpostava Uprave RS za zaščito in reševanje Nova Gorica in DARS, d.d. – obratni Načrt zaščite in reševanja za primer množične nesreče na avtocesti na območju ACB Postojna.

Načrte svojih dejavnosti izdelajo:

- *Policijska Uprava Nova Gorica,*
- *Javni zavod za gasilsko in reševalno dejavnost gasilska enota Nova Gorica in Gasilsko reševalni center Ajdovščina*
- *Zdravstveni dom NMP. Nova Gorica in Ajdovščina,*
- *Splošna bolnišnica »Dr. Franca Derganca« Nova Gorica.*

Občine Nova Gorica, Šempeter - Vrtojba, Renče – Vogrsko, Ajdovščina in Vipava izdelajo za območja, ki so lahko prizadeta zaradi nesreče z nevarnim blagom, dokumente za izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog zaščite in reševanja.

Temeljni načrt je regijski načrt, s katerim mora biti usklajen obratni načrt DARS-a.

2.2 Temeljna načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob množični nesreči na HC se organizira v skladu z naslednjimi načeli:

- ***Načelo pravice do varstva.** Vsakdo ima pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Zaščita in reševanje človeških življenj imata prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi.*
- ***Načelo pomoči.** Ob nesreči je vsakdo dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih.*
- ***Načelo javnosti.** Podatki o nevarnostih, ter o dejavnosti regijskih (državnih) organov, lokalnih skupnosti in drugih izvajalcev nalog zaščite in reševanja so javni. Država in lokalna skupnost morata zagotoviti, da je prebivalstvo obveščeno o nevarnostih na območju, na katerem se je zgodila nesreča.*
- ***Načelo preventive.** Regija (država) in lokalne skupnosti pri zagotavljanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, v skladu s svojimi pristojnostmi, prednostno organizirata izvajanje preventivnih ukrepov.*
- ***Načelo odgovornosti.** Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.*
- ***Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.** Ob nesreči na hitri cesti se poleg sil in sredstev upravljalca hitre ceste aktivirajo javne reševalne službe v regiji, ki so določene za reševanje ob nesrečah oz. sile in sredstva regije. Ob nesreči z*

Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na HC

nevarnim blagom se aktivirajo intervencijske enote prevoznika, ki s pomočjo javnih reševalnih služb pričnejo z izvajanjem zaščite, reševanja in pomoči.

- **Načelo zakonitosti.** Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.*
- **Načelo varstva reševalcev.** Potrebno je zagotoviti varnost posameznikov, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju.*

P- 48	<i>Evidenčni list o vzdrževanju načrta ZRP ob nesreči na hitri cesti H-4</i>

3 **KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI**

3.1 **Temeljne podmene načrta**

- *Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na hitri cesti je izdelan za ukrepanje v primeru množične nesreče na hitri cesti H-4. na odseku »Podnanos – Vrtojba«.*
- *Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Hitra cesta je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za hitro cesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.*
- *Množična nesreča na hitri cesti je, kadar je v nesreči umrlo ali je težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb. Množična nesreča na hitri cesti je tudi, če je v nesreči udeleženo 1 ali več tovornih vozil, ki prevažajo nevarno snov in je ob nesreči prišlo do eksplozije ali uhajanja nevarne snovi v okolje, ki ima škodljive učinke na ljudi in širše okolje.*
- *Policija, vodja intervencije gasilske enote širšega pomena ali ekipa NMP na mestu nesreče ugotovi, ali gre za množično nesrečo in o tem obvesti ReCO Nova Gorica.*
- *Ob nesreči v cestnem prometu je za operativno izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči na kraju nesreče odgovoren vodja intervencije, ki koordinira delovanje vseh reševalnih ekip. Vodja intervencije je vodja interventne skupine gasilske enote širšega pomena.*
- *Vodja intervencije, po odločitvi preiskovalnega sodnika (vodi ogled kraja nesreče, odloča o poteku in zaključku ogleda kraja nesreče), zaradi čim hitrejše odprave posledic nesreče in sprostitve prometa na HC, odredi odvoz poškodovanih vozil z vozili AMZS.*
- *Ob nesreči pri prevozu nevarnega blaga je prevoznik tisti, ki mora zavarovati, pobrati ali odstraniti oziroma dati nevarno blago na za to določen prostor ali poskrbeti, da ni več nevarnosti. Če prevoznik tega ne more izvesti, na njegove stroške to stori organizacija, ki je pooblaščen za reševanje nesreč z nevarnimi blagom.*
- *Ob nesreči na HC, kjer je prišlo do uhajanja nevarnega blaga v okolje in ogroža prebivalce v bližini mesta nesreče, ReCO o nevarnosti obvesti:*
 1. *pristojne organe v občini in*
 2. *prebivalce preko siren in sredstev javnega obveščanja.*

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

3.2.1 Koncept odziva ob nesreči na hitri cesti

Koncept odziva ob nesreči na hitri cesti temelji na dogodkih in posledicah, ki bi jih lahko nesreča povzročila.

Izredni dogodek - nesreča:

- *onesnaženo ali spolzko cestišče (zimske razmere),*
- *poslabšanje vidljivosti (megla, dim),*
- *pojav živali na cestišču,*
- *stoječe vozilo (okvara vozila),*
- *vožnja vozila v nasprotno smer,*
- *telefonskega klica »klic v sili« ,*
- *ob zastoju na hitri cesti H4,*

Izredni dogodek obvladuje redna služba DARS. Ob izrednem dogodku se glede na vrsto dogodka na HC vključi ustrezna prometna signalizacija, obvesti Policija, aktivira se dežurna ekipa upravljalca in vzdrževalca HC, ki zavaruje območje in postavi ustrezno prometno signalizacijo, spremlja stanje ter odpravi posledice.

Manjša nesreča:

Glede na posledice se manjše nesreče delijo na štiri kategorije:

- *prometna nesreče I. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda;*
- *prometna nesreče II. kategorije - so nesreče, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana;*
- *prometna nesreče III. kategorije - prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana;*
- *prometna nesreče IV. kategorije - prometna nesreča, pri kateri je kdo umrl ali je zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči.*

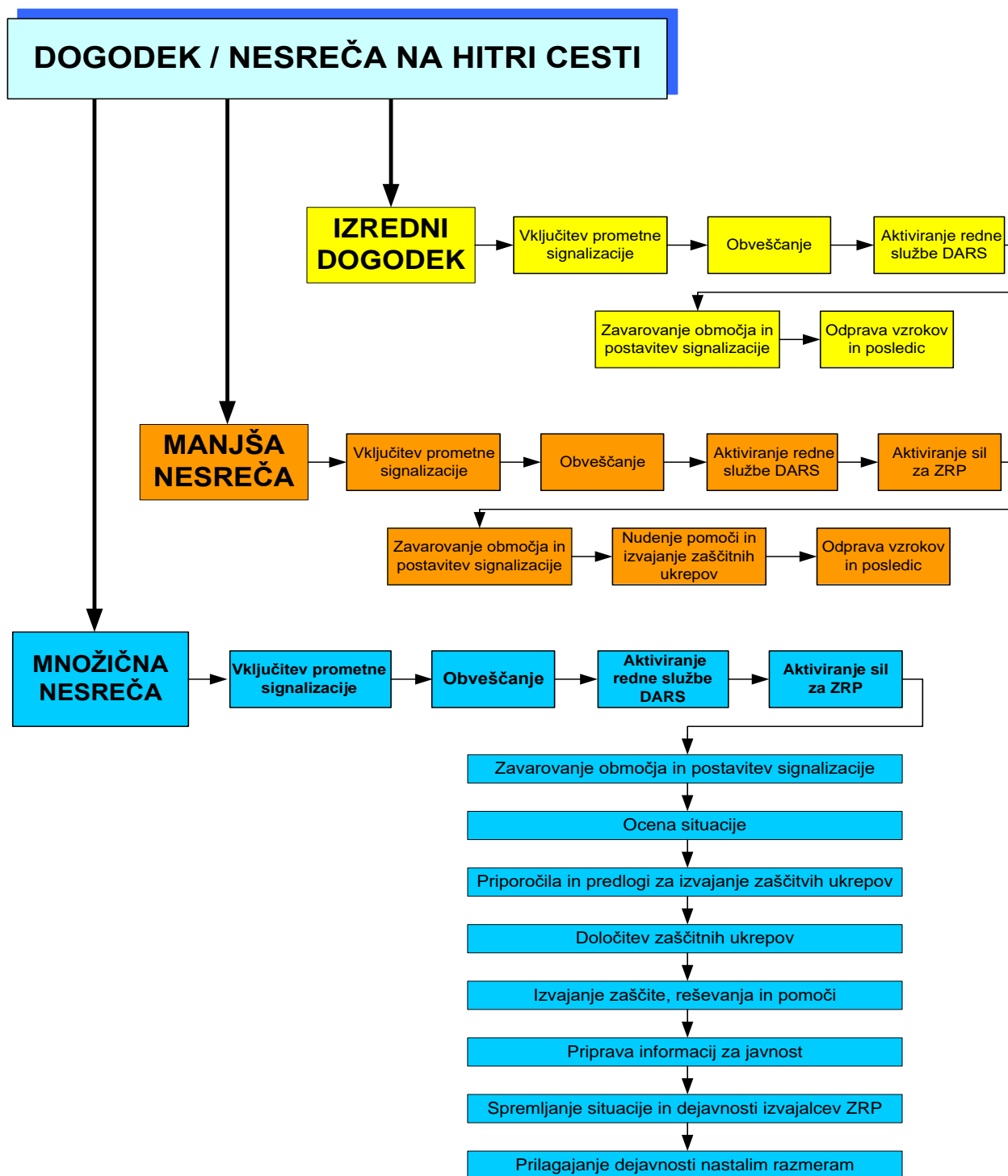
Manjšo nesrečo obvladujejo redna služba DARS v sodelovanju s Policijo in rednimi intervencijskimi enotami in službami. Izvajajo se vse naloge, opisane v izrednem dogodku ter dodatno še obveščanje pristojnih organov in javnosti, aktiviranje sil za ZRP v omejenem obsegu, izvajanje zaščitnih ukrepov in spremljanje razvoja dogodkov.

- *Množična nesreča:*

Množična nesreča na hitri cesti je, kadar je v nesreči umrlo ali je težje telesno poškodovanih več kot 10 oseb. Množična nesreča na HC je tudi, če je v nesreči udeleženo 1 ali več tovornih vozil, ki prevažajo nevarno snov in je ob nesreči prišlo do eksplozije ali uhajanja nevarne snovi v okolje, ki ima škodljive učinke na ljudi in širše okolje.

V aktivnosti ukrepanja, opisanih pri manjši nesreči, se ob množični nesreči rednim intervencijskim enotam in službam pridružijo dodatne sile ZRP, ki jih aktivira poveljnik CZ za Severno Primorsko.

Potek glavnih dejavnosti je prikazan na shemi, koncept odziva ob nesreči na hitri cesti.

Shema 1: Koncept odziva ob nesreči na hitri cesti

3.3 Uporaba načrta

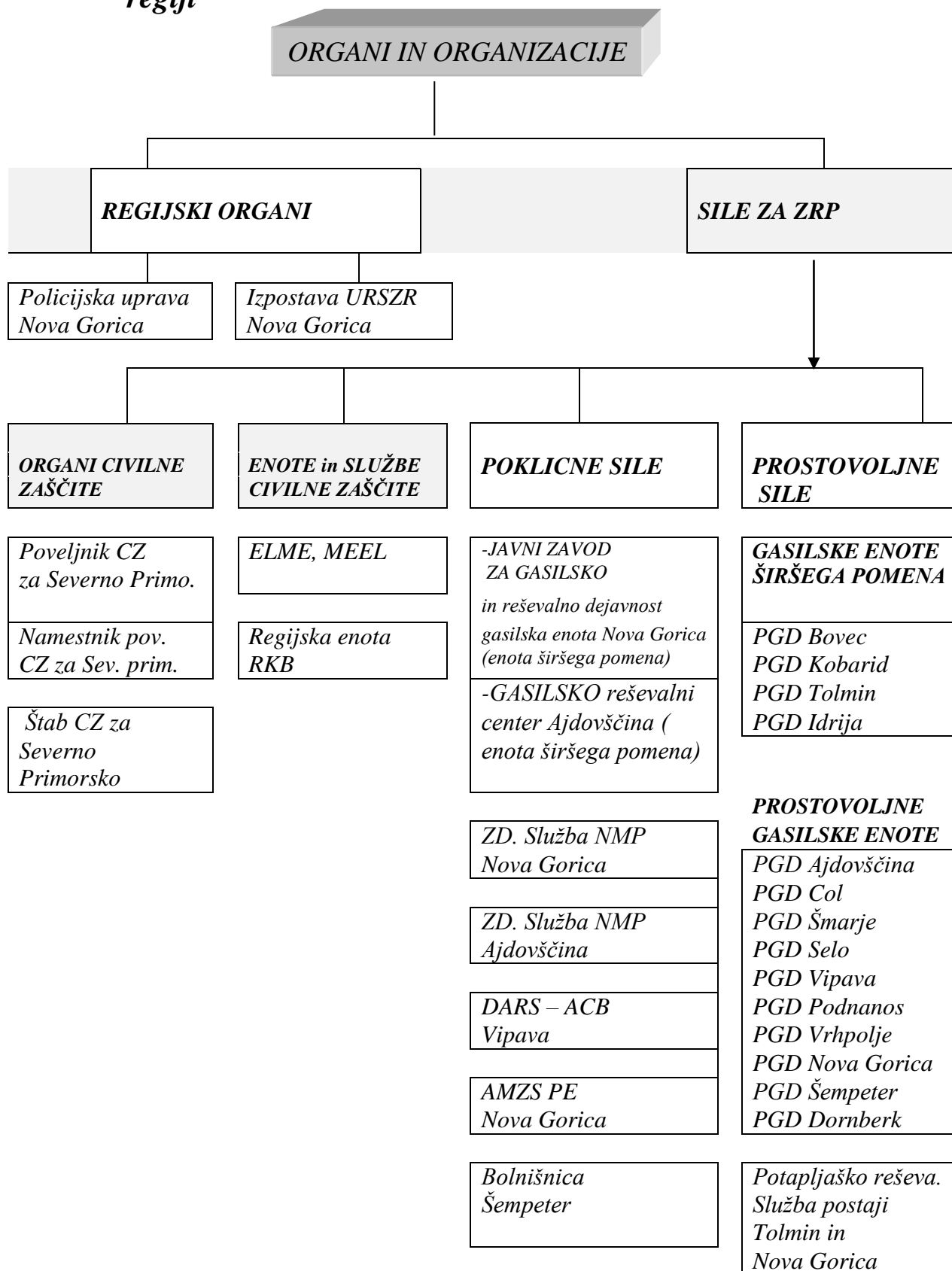
Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči se aktivira, ko pride do množične nesreče na hitri cesti.

Odločitev o uporabi regijskega načrta zaščite in reševanja ob množični nesreči na hitri cesti sprejme poveljnik CZ za Severno Primorsko oziroma njegov namestnik v skladu z zakonom in pristojnostmi.

D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju Regijskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP

4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog v regiji

Shema 2: Pregled organov in organizacij, ki ukrepajo ob množični nesreči na HC

4.1.1 Organi Severno Primorske regije

- Izpostava URSZR Nova Gorica
- Policijska uprava Nova Gorica

4.1.2 Sile za zaščito reševanje in pomoč v regijske

Organi Civilne zaščite:

- Poveljnik CZ Severno Primorske,
- Namestnik poveljnika CZ Severno Primorske,
- Štab CZ za Severno Primorsko,

Enote in službe Civilne zaščite

- ELME, MEEL, IRE KLOR
- Regijska enota za RKB izvidovanje,

Poklicne sile

- Gasilsko reševalni center Ajdovščina (enota širšega pomena)
- Poklicna gasilska enota Nova Gorica(enota širšega pomena)
- Javne zdravstvene službe - službe NMP Nova Gorica in Ajdovščina,
- DARS ACB Vipava,
- AMZS PE Nova Gorica,
- Splošna bolnišnica »Dr. Franca Derganca« Nova Gorica

Prostovoljne sile

- Prostovoljna gasilska društva (PGD Šempeter, PGD Dornberk, PGD Ajdovščina, PGD Col, PGD Šmarje, PGD Selo, PGD Vipava, PGD Podnanos, PGD Vrhpolje)
- Potapljaško reševalna služba postaji Tolmin in Nova Gorica.

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P – 2	Podatki o zaposlenih na Izpostavi URSZR Nova Gorica
P – 3	Pregled sil za ZRP
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZRP
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Reševalne enote, službe in operativni sestavi uporabljajo lastna MTS in opremo. Oprema in sredstva se zagotavljajo na podlagi predpisanih meril za organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč. O pripravljenosti in aktiviranju sredstev iz popisa za potrebe regijskih enot in služb CZ ter drugih sil ZRP, odloča poveljnik CZ Severno Primorske.

P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP

4.3 Predvidena finančna sredstva

Finančna sredstva se načrtuje za:

- stroške operativnega delovanja sil (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in drugih sil za ZRP),
- stroški usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevoz, potni stroški, storitve itd.)

D -1	Pregled načrtovanih finančnih sredstev za izvajanje načrta

5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1 Opazovanje in obveščanje

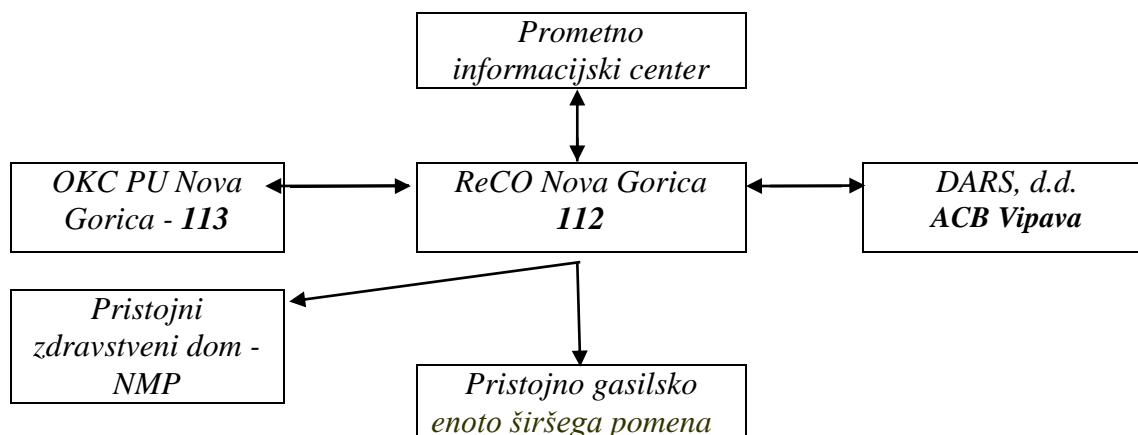
Prometno-informacijski center za državne ceste (v nadaljevanju PIC) enotno in enovito zbira informacije o stanju na vseh državnih cestah ter jih posreduje javnosti na enoten način, ne glede na to, kdo je upravljalca cest. Aktualne informacije o stanju in prometu na celotnem državnem cestnem omrežju so dosegljive na spletnem portalu www.promet.si in prek telefonske glasovne pošte 01/ 51 83 70 oz. glasovni postaji info@tel: 080 22 44.

Redni vzdrževalci, odgovorni delavci na cestninskih postajah in drugi delavci DARS operaterju posredujejo informacije o zastojih, zaporah, izločanjih, prometnih nesrečah in drugih dogodkih na avtocestah in hitrih cestah v upravljanju DARS, ki na kakršen koli način vplivajo na pretočnost prometa.

Kadar pride do izrednega dogodka, ki ovira pretok prometa, operater NC ACB o tem po elektronski pošti na naslova: info@promet.si in operaterji@dars.si takoj obvesti PIC. Podatki iz celotnega omrežja avtocest in hitrih cest v upravljanju DARS in državnih cest se za potrebe poklicanih oseb in javnosti zbirajo v PIC.

Opazovanje prometa in nadzor na avtocestnih odsekih in hitrih cestah opravljajo v NC ACB. Nadzorni in krmilni sistem omogoča nadziranje in vodenje prometa na AC daljinsko (samo odseki z delujočim sistemom ITS) iz nadzornega centra AC.

Primarno posredovanje informacij o nesreči na hitri cesti H4 na relaciji Podnanos-Vrtojba:

Shema 3: Primarno posredovanje informacije o nesreči

P – 12	<i>Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov</i>
P-121	<i>Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS ACB –Postojna in Vipava</i>

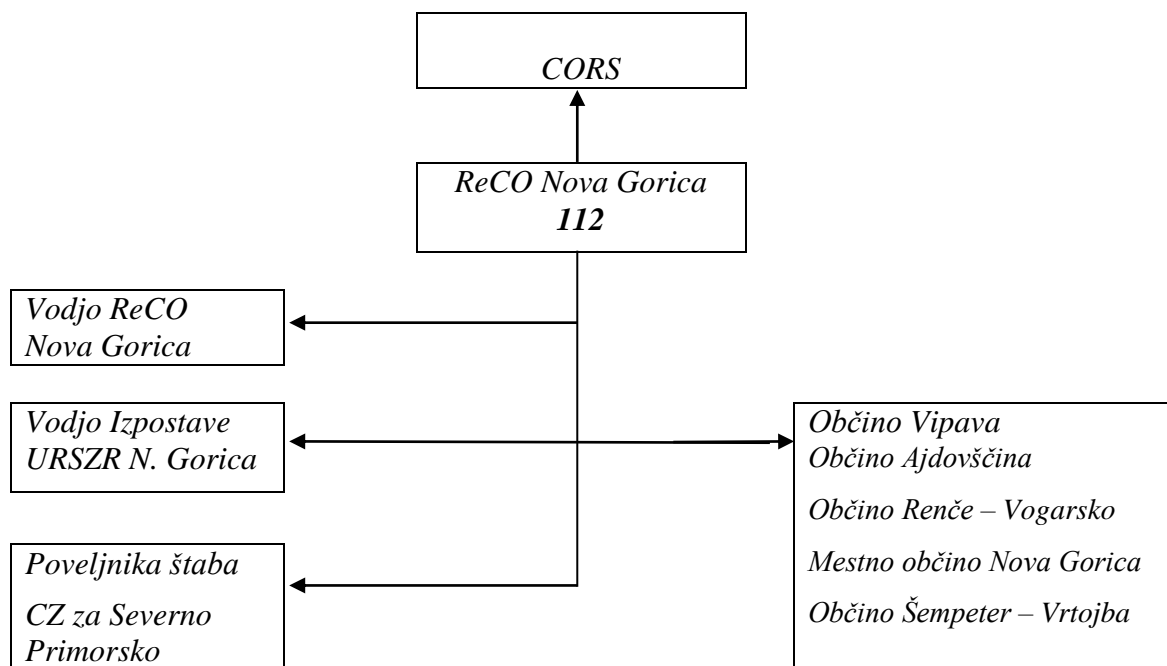
Dežurni operater v NC AC bazi o vsaki nesreči na HC obvesti preko direktne telefonske zveze ReCO Nova Gorica na telefonsko številko **112** ter OKC PU Nova Gorica na **113**. O nesreči je lahko obveščen tudi PIC na telefonsko številko **01/ 518 85 18**, ki deluje neprekinjeno 24 ur. Vsa prejeta sporočila PIC takoj - neposredno prenese ReCO Nova Gorica.

Če je ReCO Nova Gorica obveščen o dogodku/nesreči s strani udeležencev v prometu oz. občanov, direktno preko telefonske številke **112**, preveri informacijo v nadzorni center DARS AC baze **Vipava** ter postopa v skladu z navodilom Izpostave URSZR Nova Gorica za delo operativca ob nesrečah v cestnem prometu. Informacije, ki jih dežurni operater v NC ACB, DARS sporoči ReCO po telefonu, mora takoj, ko je to mogoče, sporočiti tudi na predpisanem obrazcu za obveščanje po elektronski pošti oz. faksu.

5.1.1. Obveščanje in informiranje pristojnih regijskih organov

Po prejemu potrjene informacije s strani Policije o množični nesreči na hitri cesti ReCO Nova Gorica obvešča:

- Center za obveščanje Republike Slovenije,
- vodjo ReCO,
- Vodjo Izpostave URSZR Nova Gorica oz. namestnika poveljnika CZ Severno Primorsko
- poveljnika CZ za Severno Primorsko,
- odgovorno osebo lokalne skupnosti, kjer se je zgodila nesreča.

Shema 4: Obveščanje pristojnih organov in služb ob množični nesreči na hitri cesti

P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

5.1.2. Obveščanje javnosti

Prometno-informacijski center za državne ceste enotno in enovito zbira informacije o stanju na vseh državnih cestah ter jih posreduje javnosti na enoten način, ne glede na to, kdo je upravljavec cest.

Za obveščanje javnosti in komuniciranje z mediji ob množični nesreči na hitri cesti so v skladu s pooblastili pristojni DARS d.d., vodje reševalnih ekip in poveljnik CZ Severno Primorsko. Za obveščanje tujih držav o njihovih državljanih je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve.

5.1.3. Obveščanje ogroženih prebivalcev

Kjer je prišlo do nesreče z nevarno snovjo je potrebno obvestiti lokalno skupnost o nevarnosti in posledicah. Za obveščanje ogroženih prebivalcev ob HC je primarno odgovorna lokalna skupnost, ki zagotovi tudi informacije širši javnosti.

P – 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov

5.2 Alarmiranje

Ob množični nesreči na hitri cesti pri prevozu nevarnega blaga, ko pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje in je neposredno ogroženo življenje in zdravje ljudi in živali, bodo ogroženi prebivalci na nevarnost opozorjeni s sirenami javnega alarmiranja. Ogroženo prebivalstvo je potrebno opozoriti na bližajočo se nevarnost z alarmiranjem.

Alarmiranje izvede dežurni operativec v ReCO Nova Gorica na zahtevo pristojnega vodja intervencije oziroma poveljnika CZ Severno Primorsko ali njegovega namestnika.

Operater Regijskega centra za obveščanje Nova Gorica mora takoj po znakih »opozorilo na nevarnost« ali »neposredna nevarnost« posredovati pisno obvestilo radiu, televiziji oziroma drugim službama, ki so predvideni za obveščanje po SOP-u, o vrsti nevarnosti.

Prebivalce na ogroženem območju, kjer so sprožene sirene o nevarnosti in posredovanje napotkov za ravnanje oziroma osebno in vzajemno zaščito posreduje poveljnik CZ občine oz. odgovorne osebe, ki zahtevajo proženje sirene.

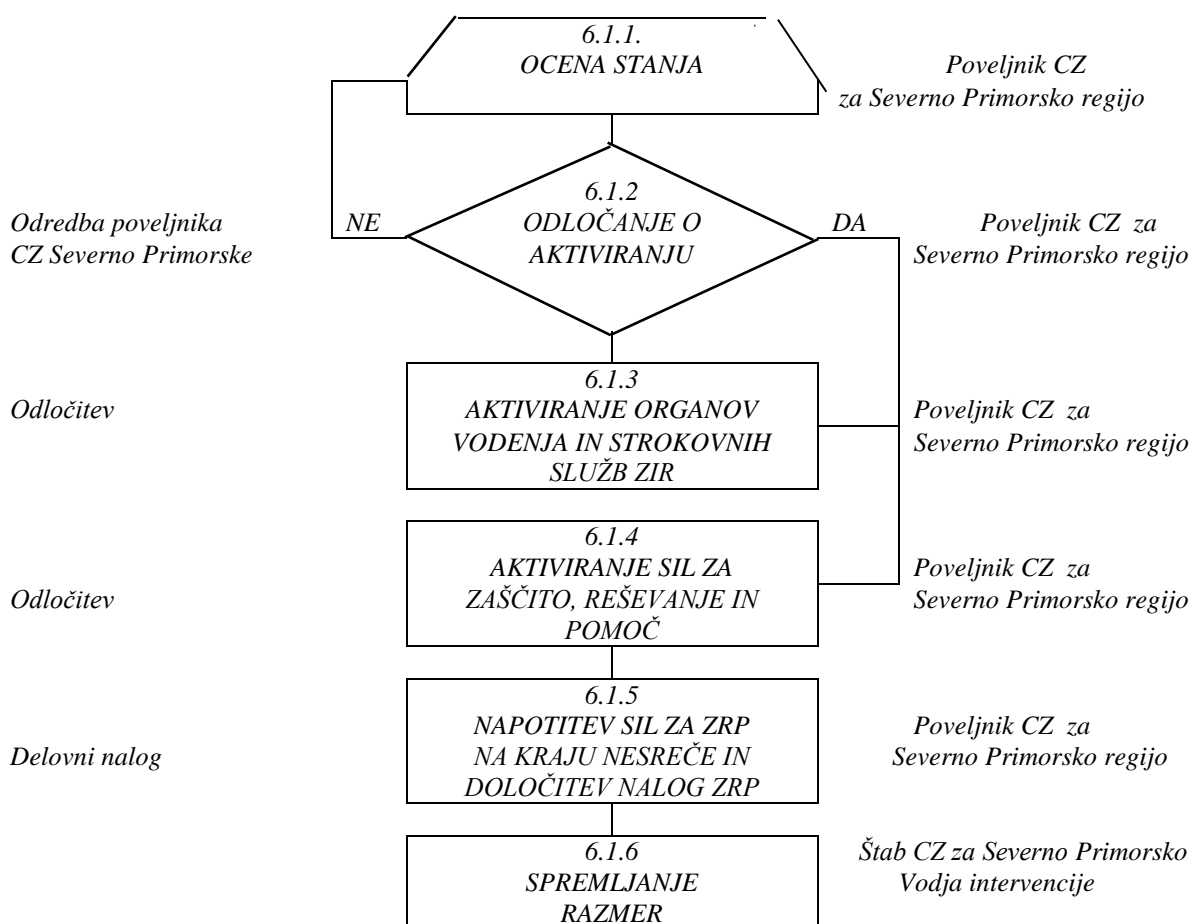
6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov vodenja in sil za ZRP

Po prejetem obvestilu in prvih poročilih z mesta nesreče, poveljnik CZ za Severno Primorsko oziroma njegov namestnik preuči trenutno situacijo. Na podlagi stanja in zahtev po dodatnih silah, sprejme odločitev o aktiviranju dodatnih sil in po potrebi zahteva aktiviranje sil v državni pristojnosti.

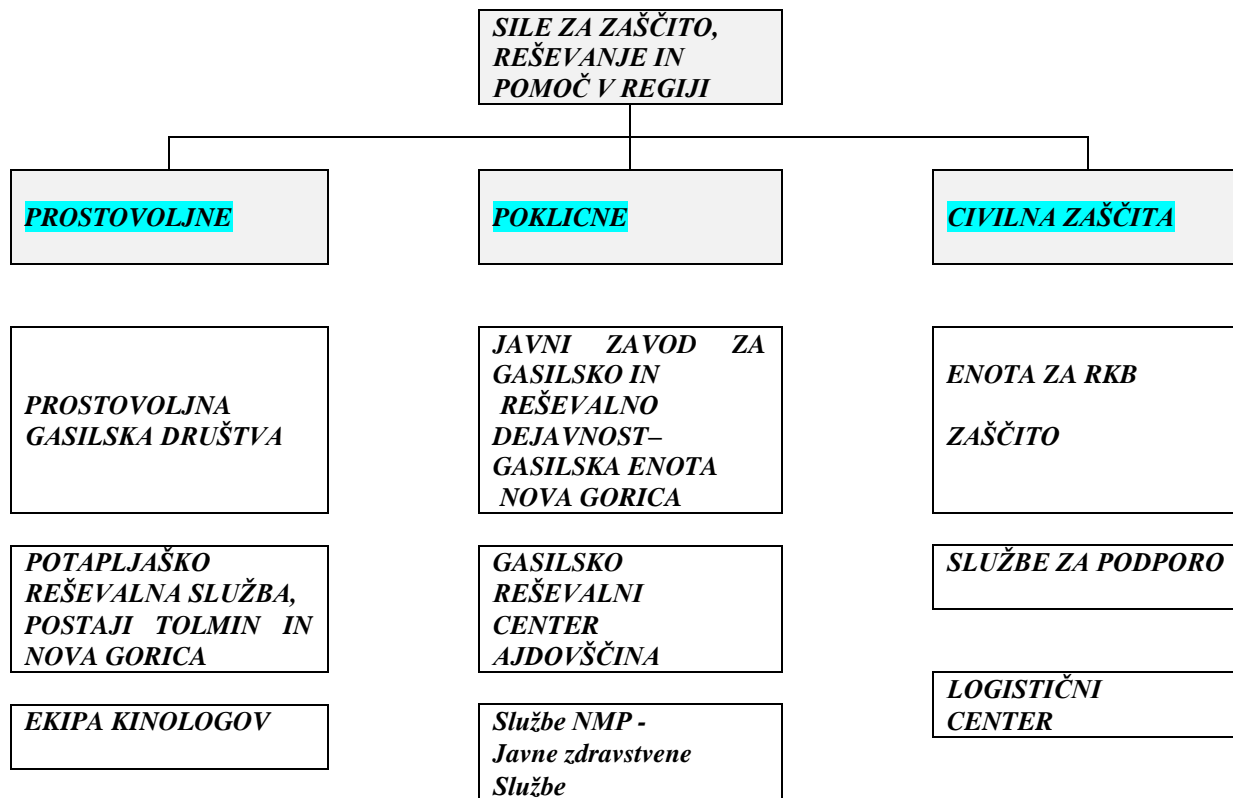
Glede na oceno stanja in možen razvoj dogodkov poveljnik CZ za Severno Primorsko lahko aktivira:

- Štab CZ za Severno Primorsko,
- regijske sile in sredstva za ZRP.

Izpostava URSZR Nova Gorica ureja vse zadeve v zvezi z nadomestilom plač in povračili stroškov, ki jih imajo pripadniki pri opravljanju dolžnosti CZ oziroma pri zaščiti in reševanju. Vse stroške v zvezi pripravljenostjo in delovanjem sil na prizadetem območju krije država.

Na zahtevo vodje intervencije za sodelovanje oz. uporabo zrakoplovov Letalske enote Slovenske vojske (LESV) oziroma Letalske policijske enote (LPE) in mobilnih ekoloških laboratorijev ReCO Nova Gorica le-to posreduje na CORS.

Shema 5: Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč v Severno Primorski regiji

Iz sheme 5. so razvidne sile za ZRP, ki se jih lahko uporabi pri izvajanju ukrepov in nalog zaščite reševanja in pomoči.

6.2 Zagotavljanje materialne in finančne pomoči

Materialna pomoč Severno primorske regije pri odpravljanju posledic obsega:

- Prikolica za množične nesreče (upravljalec je JZGRD Nova Gorica in služba NMP Nova Gorica),
- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki jo upravljalec in vzdrževalec cestne infrastrukture ne more zagotoviti (gradbena mehanizacija, specialna oprema za potrebe tehničnega reševanja, ipd.),
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi.

O uporabi materialnih in finančnih sredstev odloča poveljnik CZ Severno Primorske oziroma njegov namestnik. Prispela pomoč se zbira v regijskem logističnem centru Ajdovščina, od koder se organizira razdelitev na prizadeto območje.

P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP
D – 3	Načrt organizacije in delovanja regijskega logističnega centra Ajdovščina

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami se organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Za območje Severno Primorske izvaja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči Izpostava URSZR Nova Gorica.

7.1.1 Poveljnik CZ za Severno Primorsko

- oceni posledice množične nesreče na hitri cesti*
- aktivira dodatne sile in sredstva za ZRP,*
- usklajuje izvajanje operativnih ukrepov in dejavnosti regijskih organov,*
- sodeluje s poveljnikom CZ ogroženih občin in dejavnosti sodelujočih,*
- spremlja stanje na prizadetem območju,*
- usmerja dejavnost ter obvešča poveljnika CZ RS o poteku izvajanja zaščite, reševanja in pomoči,*
- pripravi končno poročilo o izvajanju zaščite in reševanja ob nesreči ter ga predstavi poveljniku CZ RS,*
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.*

7.1.2 Štab CZ za Severno Primorsko

- štab se skliče v operativni sestavi,*
- izvaja naloge in nudi poveljniku CZ Severno Primorske strokovno pomoč.*

7.1.3 Izpostava URSZR Nova Gorica

- zagotavlja pogoje za delo poveljnika in Štaba CZ za Severno Primorsko,*
- organizira komunikacijski sistem za delovanje državnih (regijskih) sil za zaščito, reševanje in pomoč ter usmerja delovanje ReCO Nova Gorica,*
- zagotavlja logistično podporo pri delovanju državnih (regijskih) sil za zaščito, reševanje in pomoč,*

D -2	Načrt Izpostave URSZR Nova Gorica za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ

7.1.4 Policijska uprava Nova Gorica

- ugotovi in obvesti ReCO Nova Gorica o množični nesreči, ko pride na mesto nesreče,
- zavaruje kraj nesreče,
- varuje življenje ljudi, premoženja ter vzdržuje javni red na območju nesreče,
- obvešča pristojne organe,
- V primeru preusmeritve prometa na državno cesto obvešča VOC Nova Gorica za postavitev ustrezne cestne signalizacije,
- nadzira in ureja promet na HC in na obvozni državni cesti v skladu s stanjem prometne infrastrukture ter omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- sodeluje z letalsko enoto policije pri oskrbovalnih, izvidovalnih in drugih nalogah pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč,
- na območje nesreče napoti vse razpoložljive oz. potrebne policijske sile in obravnava nesreče (zavarovanje in dokumentiranje sledov, dejstev in okoliščin nesreče, po potrebi tudi z vključitvijo ostalih služb oz. organov). Ogled kraja nesreče v večini primerov vodi dežurni preiskovalni sodnik, odločitev o tem je v pristojnosti pristojnega preiskovalnega sodnika..
- sodeluje pri identifikaciji žrtev,
- obvešča MNZ o umrlih tujcih,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Usklajevanje med Civilno zaščito in Policijo izvaja član štaba CZ Severno Primorsko zadolžen za koordinacijo dela s Policijo.

D-22	Načrt dejavnosti PU Nova Gorica ob naravnih in drugih nesrečah.

7.1.5 Družba za avtoceste v RS, d.d. in ACB Vipava

- zagotavlja neprekinjeno delovanje PIC, ki zbira in posreduje informacije o stanju prometa na avtocestah in hitrih cestah, ovirah, motnjah in drugih dejstvih, ki vplivajo na potek varnosti prometa,
- je odgovorna za organiziranje dela v AC bazi (izvajanje dežurne službe, opazovanje prometa, nadzor in upravljanje z napravami ter sistemi za nadzor prometa, itd.),
- obvešča pristojne službe o vrsti in obsegu nesreče,
- označi in zavaruje mesto nesreče,
- izvede zaporo hitre ceste ter postavi označbe za preusmeritev prometa na državne ceste,
- omogočanje dostopa intervencijskim vozilom do mesta nesreče,

- evakuacijo ljudi (organizirano gibanje oseb na varno) iz območja nesreče ter sprejem in oskrbo ogroženih,
- ostale naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.6 Avto-moto zveza Slovenije - AMZS

- zagotavlja neprekinjeno delovanje službe za pomoč na cesti in vleko,
- ostale naloge iz svoje pristojnosti.

D-62	Delovanje in organiziranost pomoči na cesti AMZS PE Nova Gorica

7.1.7 Splošna bolnišnica »Dr. Franca Derganca« Nova Gorica

- izvaja nujno specialistično zdravstveno pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice,
- sprejme poškodovane in ranjene v nadaljno zdravljenje,
- ter izvaja druge ukrepe in naloge iz svoje pristojnosti.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi MZ o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah.

P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

7.2 Operativno vodenje

Operativno strokovno vodenje izvaja vodja intervencije in vodje reševalnih enot in poveljnik CZ, vsak v okviru svojih pristojnosti.

Poleg javnih reševalnih služb se aktivirajo organi in službe upravljalca in vzdrževalca avtoceste, ki pričnejo z izvajanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči. Vodenje intervencije prevzame poveljujoči gasilski častnik enote širšega pomena, ki vodi intervencijo v sodelovanju z vodjo AC baze DARS in ostalih intervencijskih sil. V kolikor vodja intervencije presodi, da navedene sile ne zadoščajo, lahko zaprosi za pomoč poveljnika CZ Severno Primorske, ki organizira potrebno pomoč v silah in sredstvih. Glede na posledice nesreče in potrebo po pomoči poveljnik CZ Severno Primorske lahko zaprosi za pomoč poveljnika CZ RS za aktiviranje državnih sil.

Ob množični nesreči na HC poveljnik CZ za Severno Primorsko in Štab CZ za Severno Primorsko deluje v operativni sestavi na sedežu Izpostave Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Nova Gorica, Sedejeva 9.

Pri tem sodelujejo člani štaba in delavci Izpostave Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje - Nova Gorica.

Naloge vodje intervencije ob nesreči so naslednje:

- oceni stanje na kraju nesreče,
- določi lokacijo od kod intervenirajo reševalne enote,
- določi metode in vrstni red reševalnih posegov,
- razporedi reševalce na delovna mesta,
- določi mesto za triažo ranjenih oziroma mesto, od koder jih reševalna vozila prevažajo ranjene v zdravstvene ustanove (če je večje število),
- določitev mesta za pristanek helikopterja,
- zbira potrebe po pomoči – reševalnih vozil, reševalcih, potrebni opremi in zamenjavi ekip.

Ob naravni ali drugi nesreči pristojni poveljnik CZ oz. vodja intervencije zagotavlja, operaterjem sistema javne stacionarne in mobilne telefonije, dostope do komunikacijskih objektov, ki so v okvari na območjih nesreče (intervencije), do odprave napak in ponovne vzpostavitve delovanja.

7.3 Organizacija zvez

Operativno vodenju in komunikacije med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci potekajo po:

- javne telekomunikacijske zveze,
- radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja (ZARE in ZARE+),
- radijske zveze v sistemu policije,
- radijske zveze v sistemu DARS.

Preko sistema radijskih zvez ZARE komunicirajo vsi izvajalci nalog v okviru sistema zaščite in reševanja.

Gasilci uporabljajo simpleksni kanal radijskih zvez ZARE, ki ga določi ReCO Nova Gorica. Reševalna vozila službe nujne medicinske pomoči imajo vgrajene radijske postaje sistema zvez ZARE +.

Komunikacija s policijo poteka preko št. 113

V primeru, da so v naloge zaščite in reševanja vključeni tudi zrakoplovi Slovenske policije in Slovenske vojske medsebojno komuniciranje poteka preko 33. oz. 34. Simpleksnega kanala.

8 UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Za varno in nemoteno odvijanje prometa po hitri cesti skrbi upravljavec hitre ceste, ki ima zato organizirane avtocestne baze in ustrezne službe (organizirana je stalna dežurna služba 24 ur dnevno). Službe in nadzorni sistemi omogočajo popoln nadzor in daljinsko vodenje vseh naprav in sistemov za vodenje in nadzorovanje prometa.

Ob izrednem dogodku oz. nesreči upravljavec organizira pregled opreme, naprav oz. objekta. Pregled opravi upravljavec oz. vzdrževalec hitre ceste, ki oceni poškodovano opremo in če je možno jo z enostavnimi ukrepi popravi ali zamenja. Naloga upravljavca oz. vzdrževalca hitre ceste je tudi ureditev obvoza, zavarovanje poškodovanih vozil in mesta nesreče, sprostitev intervencijskih poti, obveščanje pristojnih organov.

Na javni cesti (državni cesti) ustrezno signalizacijo za obvoz postavi vzdrževalec ceste.

Nadzor upoštevanja postavljene prometne signalizacije, urejanje cestnega prometa in zavarovanje mesta nesreče je v pristojnosti policije, Policijske uprave Nova Gorica v skladu z načrtom dejavnosti in zakonskimi pristojnostmi.

P- 121	Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS ACB -Postojna in Vipava
D – 22	Načrt dejavnosti PU Nova Gorica

8.1.2 RKB ukrepi

Za ugotavljanje vrste nevarnosti se aktivira najbližji mobilni laboratorij (IRE KLOR, ELME, MEEL) ki:

- opravljajo izvidovanje nevarnega blaga (detekcija, identifikacija, dozimetrija, enostavnejše analiza)
- ugotavljajo in označujejo mejo koncentriranih območij,
- izvajajo vzorčenje za analize in preiskave,

Če bi prišlo do večje koncentracije, bi za izvajanje nalog RKB izvidovanje in nadzor dekontaminacije aktivirali regijsko RKB enoto, naloge dekontaminacije pa izvedejo gasilske enote širšega pomena. Sile, ki intervenirajo na ogroženem območju morajo imeti zagotovljeno osebno zaščitno opremo.

P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

8.1.3 Evakuacija

Evakuacijo ogroženih v primeru množične nesreče na hitri cesti odredi vodja intervencije, kadar uhajajo nevarne snovi v ozračje oz. je nevarnost eksplozije. Evakuacijo izvaja upravljavec oz. vzdrževalec HC, DARS ACB z svojimi dežurnimi službami in intervencijske sile, ki so vključene v reševanje. Evakuirane se namesti v najbližjo ACB.

8.1.4 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Sprejemno mesto evakuiranih ljudi določi vodja intervencije. Na sprejemnih mestih se poskrbi za evakuirane in takojšnjo namestitev v najbližjo AC bazo DARS-a.

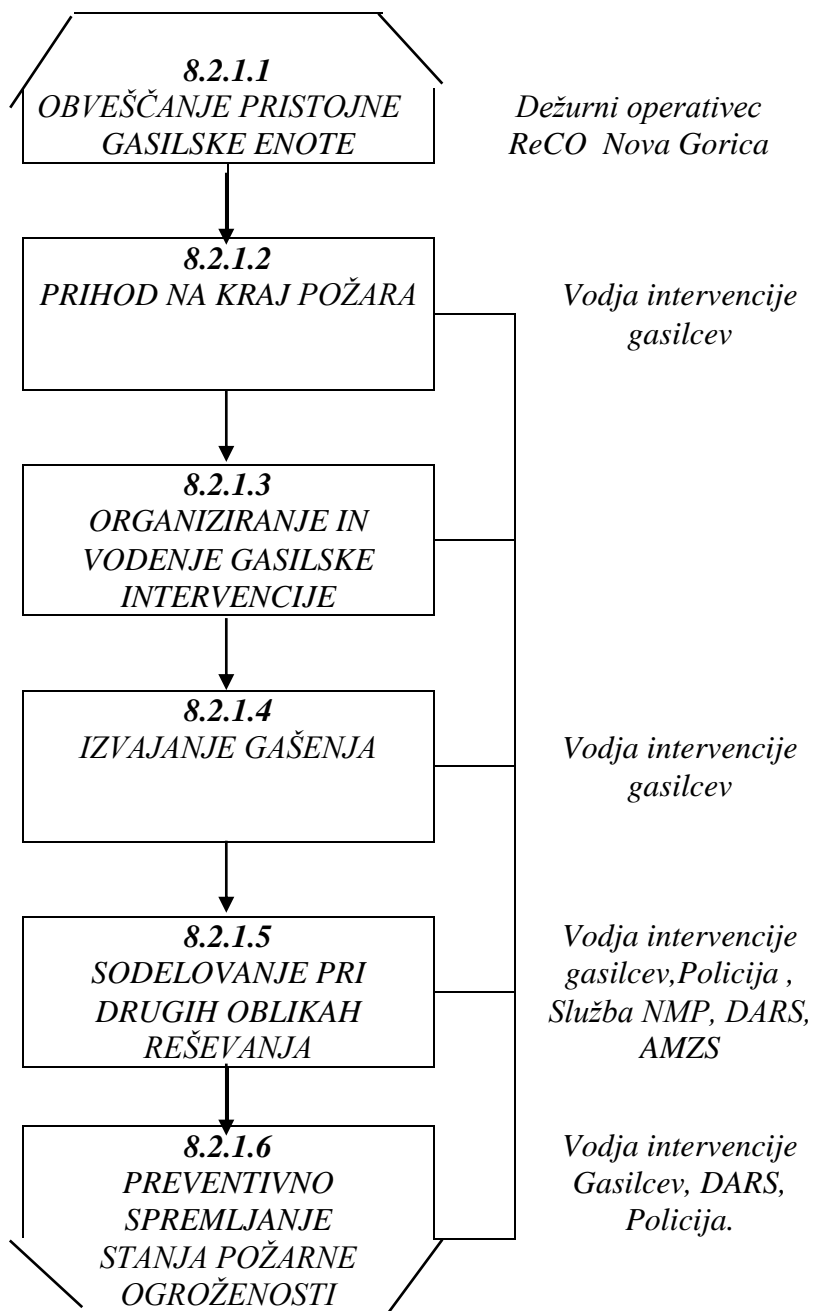
Oskrba zajema tudi nudenje prve medicinske pomoči in v nadaljnjo oskrbo.

Oskrbo ogroženih prebivalcev ob nesrečah z nevarnimi snovmi izvede lokalna skupnost.

P-121	Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS ACB Postojna in Vipava

8.2 Naloge ob množični nesreči

8.2.1 Gašenje ob požarih

➤ **Naloge gašenja na hitri cesti izvajajo:**

- lokalno pristojna gasilska društva,
- gasilske enote širšega regijskega pomena.

Izvajajo naslednje naloge:

• **naloge gašenja in reševanja:**

- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
- sodelovanje pri prenosu poškodovancev s kraja nesreče,
- pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz,
- preventivne naloge varstva pred požarom (preprečevanje nastanka požarov).

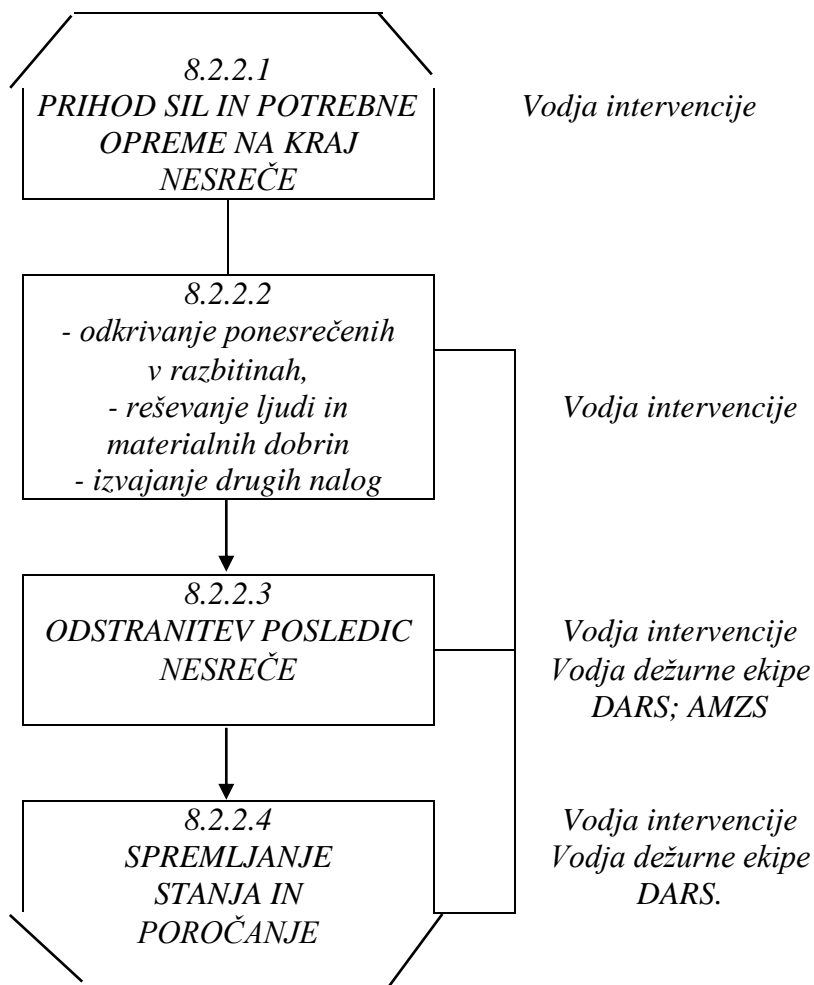
• **naloge zaščite in reševanja ljudi ter premoženja:**

- opravljanje drugih splošnih reševalnih nalog.

Zaščito in reševanje ob nesreči pri prevozu nevarnega blaga, reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov izvajajo gasilske enote širšega pomena (Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur.l. RS, št. 22/99, 99/99, 110/05).

<i>P – 11</i>	<i>Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov</i>
<i>P – 12</i>	<i>Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov</i>

8.2.2 Reševanje ob množičnih nesrečah

Tehnično reševanje ob nesreči izvajajo:

- Gasilske enote širšega pomena,
- dežurna služba DARS – ACB Vipava,
- AMZS.

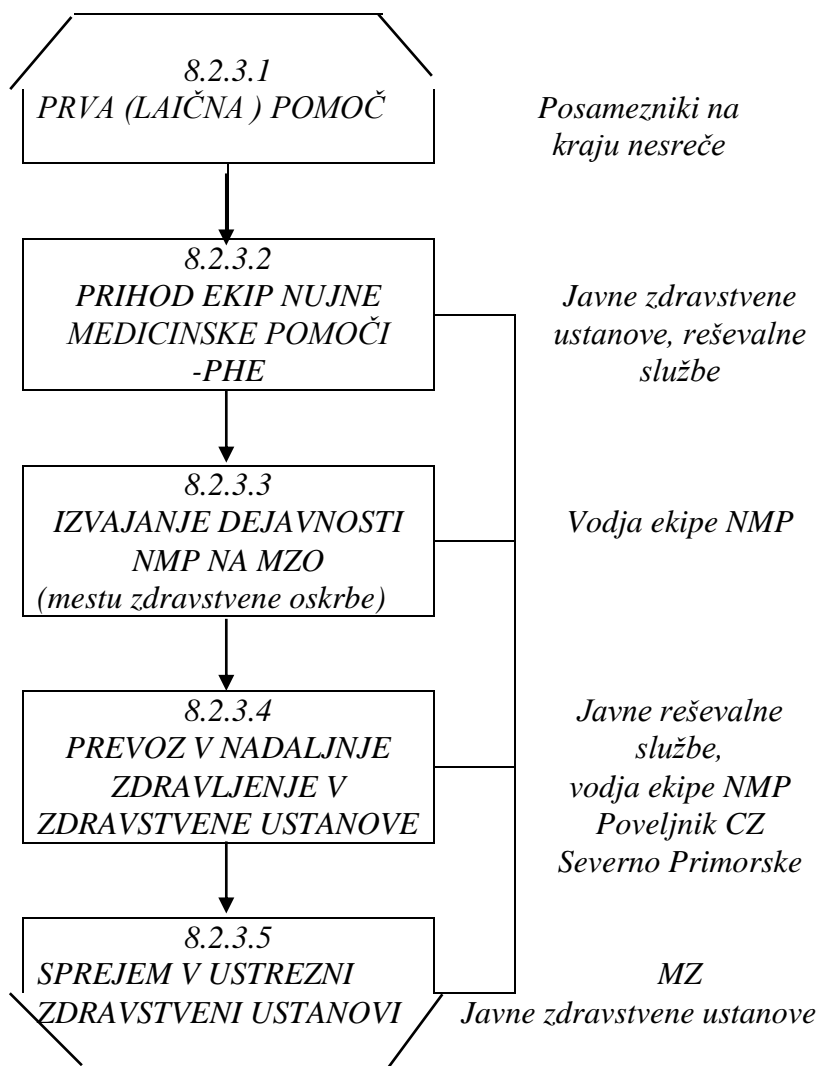
Tehnično reševanje zajema:

- odkrivanje ponesrečencev in njihovo reševanje iz poškodovanih vozil,
- reševanje živali iz poškodovanih vozil (izvaja se po navodilih UVHVVR - veterinarskega inšpektorja),
- odstranitev in odvoz poškodovanih vozil,
- izvajanje drugih naloge iz svoje pristojnosti.

Reševanje iz zraka:

- *Če je dostop do mesta nesreče intervencijskim silam iz obeh smeri onemogočen, se za prevoz potrebne opreme in enot za reševanje uporabijo helikopterji Slovenske vojske in Policije. Reševanje s helikopterji se izvaja skladno z Načrtom sodelovanja helikopterjev SV in Policije pri izvajanju zaščite in reševanja.*
- *Tudi za nujni prevoz ponesrečencev po odločitvi pristojnega odgovornega zdravnika.*

8.2.3 Prva pomoč in Nujna medicinska pomoč

Naloge nujne medicinske pomoči izvajajo:

- Služba NMP ZD Nova Gorica,
- Služba NMP ZD Ajdovščina.

V okviru prve medicinske pomoči ob nesreči na HC se izvajajo najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanja zdravja ljudi:

- prva laična pomoč, ki jo dajejo posamezniki na kraju nesreče in delavci ACB DARS,
- nujna medicinska pomoč, ki jo na prihodu na kraj nesreče daje služba NMP,
- nujna zdravstvena oskrba, ki jo daje medicinsko osebje na terenu ali pa v ustreznih zdravstvenih ustanovah,
- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice,
- izvajanje higienskih in protiepidemičnih ukrepov, ki jih izvajajo različne službe pod nadzorstvo zdravstvenega inšpektorata in zavoda za zdravstveno varstvo,

- identifikacija mrtvih,
- ter drugi ukrepi in naloge.

Preživele in ranjene udeležence nesreče je potrebno čim hitreje prepeljati na varno območje, ki ga določi vodja intervencije. Na tem mestu se oblikuje (izven nevarnosti za reševalce) mesto zdravstvene oskrbe (MZO) na katerem služba nujne medicinske pomoči, organizira in izvede najnujnejšo zdravstveno oskrbo, pripravi preživele za prevoz v zdravstvene ustanove v nadaljno oskrbo, psihološko pomoč, registracija udeležencev v nesreči in ugotavljanje smrti.

- **Reševanje z zrakoplovi »NMP ob nesrečah v cestnem prometu«**

Helikopter se za nudenje NMP ob nesrečah v cestnem prometu uporablja v primerih, ko se v skladu z medicinsko stroko zagotovi učinkovitejše reševanje ponesrečencev. O nudenju medicinske pomoči ob nesrečah v cestnem prometu in v drugih primerih s helikopterjem odloča zdravnik dežurne ekipe NMP.

SV in Policija zagotavlja helikopterske prevoze za NMP ob prometnih nesrečah ter prevoz poškodovanih.

P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

8.2.3.1 Identifikacija mrtvih

Ob množični nesreči na hitri cesti vse poškodovane, za katere se ugotovi, da niso preživel nesreče (trupla, očitne smrtne poškodbe), reševalci pustijo skupaj z vsemi dokumenti, prtljago, oblačili, tam, kjer so jih našli in jih ustrezno pokrijejo. Policija zavaruje kraj nesreče zaradi zavarovanja dokazov oziroma izvajanja ukrepov v sklopu obravnave kaznivega dejanja ali prekrška, poleg ostalih preiskovalnih dejanj in obvešča GPU o umrlih tujcih. Enota za identifikacijo mrtvih, če je to možno, opravi identifikacijo že na kraju nesreče. Prevoze mrtvih opravijo pogrebne organizacije oziroma službe.

Poleg rednih služb za identifikacijo mrtvih, bi ob večji nesreči, aktivirali tudi enoto za identifikacijo mrtvih pri Inštitutu za sodno medicino pri medicinski fakulteti.

8.2.3.2 Psihološka pomoč

Ob nesreči so zaradi njenih značilnosti, učinka in posledic praviloma hudim stresom izpostavljeni preživel ter reševalci. Učinki nesreče so lahko dolgotrajni tako za reševalce, kot za preživele in njihove svojce. Psihološki pomoč na evakuacijskem sprejemališču (AC baza) nudijo različni strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki). Ekipe psihologov se aktivira preko CORSA-a na predlog vodje intervencije oz. pristojnega poveljnika CZ.

P - 26	Pregled centrov za socialno delo v regiji
D - 6	Navodilo za psihološko pomoč

8.2.4 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč pri prevozu živine v primeru nesreče na hitri cesti, se izvaja na podlagi navodil, ki jih izda veterinarski inšpektor UVHVVR. Reševanje živine iz vozil izvajajo redne službe upravljalca hitre ceste, DARS in gasilske enote širšega pomena (po potrebi se vključijo ostala gasilska društva) po navodilih UVHVVR - veterinarskega inšpektorja.

Prevoz živalskih trupel izvajajo javne službe za prevoz in ravnanje z živalskimi odpadki ter veterinarska higienska služba.

P - 29	Pregled veterinarskih organizacij

8.2.5 Obravnava in odprava posledic množične nesreče

- **Preiskovanje nesreče**

Ogled kraja nesreče in preiskavo v večini primerov vodi dežurni preiskovalni sodnik, prisoten je tudi dežurni državni tožilec, ki lahko usmerja tudi policije v predkazenskem postopku. V večini primerov dežurni sodnik prevzame vodenje ogleda kraja nesreče, kar pomeni, da je delo vseh organov, ki sodelujejo pri ogledu pod njegovim neposrednim vodstvom, v nasprotnem primeru pa naloge vodje ogleda kraja nesreče opravlja določeni delavec policije.

Vsaka sprememba kraja kaznivega dejanja ali celo prekrška, če gre za prometno nesrečo s telesnimi poškodbami (seveda po opravljenem nujnem reševanju, pomoči in zaščiti življenj in premeščenja ljudi) je sankcionirana oz. kazniva.

- **Odvoz poškodovanih vozil:**

Upravljalca in vzdrževalca HC – DARS, d.d. mora v najkrajšem možnem času zagotoviti prevoznost hitre ceste. AMZS zagotavlja odstranitev poškodovanih vozil, pri odstranitvi vozil sodeluje tudi upravljalca oziroma vzdrževalca HC ali druge pooblaščenice organizacije.

D-62	Delovanje in organiziranost pomoči na cesti AMZS PE Nova Gorica

9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Če ob množični nesreči na HC pride do razlitja nevarnih snovi ali nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje in le-to ogroža življenje in zdravje udeležencev v nesreči, okoliških prebivalcev, živali in okolja se prebivalcem preko sredstev javnega obveščanja posredujejo informacije o uporabi priročnih zaščitnih sredstev in izvajanju zaščitnih ukrepov.

DARS, d.d. (upravljavec in vzdrževalec hitre ceste) je dolžan pravočasno obveščati vse udeležence v prometu o stanju in vseh nevarnostih na cestah, o pravilnem ravnanju ob nesreči in izvajanju zaščitnih ukrepov.

Za izvajanje nacionalnega programa varnosti cestnega prometa, preventive, vzgoje in izobraževanja, analitsko-raziskovalnih nalog, povezanih z varnostjo v cestnem prometu, skrbi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. SPVCP skrbi za izvajanje nacionalnega programa varnosti cestnega prometa, preventive, vzgoje in izobraževanja, analitsko-raziskovalnih nalog, povezanih z varnostjo v cestnem prometu v skladu z Zakonom o varnosti cestnega prometa.

10 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

10.1 Pomen pojmov

Nesreča je dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih ali drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženja, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti potrebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi rednih dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.

Naravne nesreče so potres, poplava, zemeljski plaz, snežni plaz, visok sneg, močan veter, toča, žled, pozeba, suša, požar v naravnem okolju, množični pojav nalezljive človeške, živalske ali rastlinske bolezni in druge nesreče, ki jih povzročijo naravne sile. Za naravno nesrečo se štejejo tudi neugodne vremenske razmere po predpisih o kmetijstvu in odpravi posledic naravnih in drugih nesreč, ki jih povzročijo žled, pozeba, suša, neurje, toča ali živalske in rastlinske bolezni ter rastlinski škodljivci.

Druge nesreče so nesreče v cestnem, železniškem in zračnem prometu, požar, rudniška nesreča, porušitev jezua, nesreča, ki jih povzročijo aktivnosti na morju, jedrska nesreča in druge ekološke ter druge ekološke ter industrijske nesreče, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, pa tudi vojna, izredno stanje, uporaba orožij ali sredstev za množično uničevanje ter teroristični napadi s klasičnimi sredstvi in druge oblike množičnega nasilja.

Javne ceste so prometne površine splošnega pomena za cestni promet, ki jih lahko vsak prosto uporablja na način in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost prometa na njih. Javne ceste so javno dobro in so izven pravnega prometa.

Avtocesta je državna cesta, namenjena daljinskemu prometu motornih vozil, ki izpolnjujejo predpisane pogoje za avtocesto in je označena s predpisanim prometnim znakom.

Udeleženec v cestnem prometu je oseba, ki je na kakršen koli način udeležena v cestnem prometu.

Udeleženec prometne nesreče je vsak udeleženec cestnega prometa, ki je s svojim ravnanjem pripomogel k nastanku prometne nesreče, in vsak, ki je v prometni nesreči utrpel materialno škodo ali je bil telesno poškodovan ali je zaradi posledic nesreče umrl.

Izredni dogodek je ovira v smislu določil 123. člena Zakona o varnosti cestnega prometa, predvsem tovor ali predmet na vozišču, ustavljeno vozilo, izredni prevoz, onesnažena cesta ali žival in podobno na območju cestišča oziroma predora.

Prometna nesreča je nesreča v javni cesti in nekategorizirani cesti, ki se uporablja za javni cestni promet v kateri je bilo udeleženo vsaj eno premikajoče se vozilo in je v njej najmanj ena oseba umrla ali je bila telesno poškodovana ali je nastala materialna škoda.

Prometne nesreče se glede na posledice delijo na štiri kategorije:

1. prometna nesreče I. kategorije – prometna nesreča, pri kateri je nastala samo materialna škoda;
2. prometna nesreče II. kategorije - so nesreče, pri kateri je najmanj ena oseba lahko telesno poškodovana;
3. prometna nesreče III. kategorije - prometna nesreča, pri kateri je najmanj ena oseba hudo telesno poškodovana;
4. prometna nesreče IV. kategorije - prometna nesreča, pri kateri je kdo umrl ali je zaradi posledic nesreče umrl v 30 dneh po nesreči.

10.2 Razlaga okrajšav

HC –	Hitra cesta
AC –	Avtocesta
ACB –	Avtocestna baza
AMZS –	Avto moto zveza Slovenije
CORS –	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ –	Civilna zaščita
CZ RS –	Civilna zaščita Republike Slovenije
DARS,d.d. –	Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji
GPU–	Generalna policijska uprava
ELME –	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
EMS –	Evropska potresna lestvica
EU –	Evropska skupnost
ITS–	Inteligentni prometni sistem za nadzor in vodenje prometa
LESV–	Letalska enota slovenske vojske
LPE –	Letalska policijska enota
MEEL –	Mobilna enota ekološkega laboratorija Maribor
MNZ –	Ministrstvo za notranje zadeve
MOPE –	Ministrstvo za okolje, prostor in energijo
MO –	Ministrstvo za obrambo
MZO –	Mesto zdravstvene oskrbe
NC –	Nadzorni center
NMP –	Nujna medicinska pomoč
OKC –	Operativno komunikacijski center
PGD –	Prostovoljno gasilsko društvo
PGE –	Poklicna gasilska enota
PIC–	Prometno-informacijski center za državne ceste

Regijski načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na HC

<i>PN</i>	<i>Prometna nesreča</i>
<i>ReCO</i>	<i>Regijski center za obveščanje</i>
<i>RKB</i>	<i>radiološko-kemično-biološko</i>
<i>RS</i>	<i>Republika Slovenija</i>
<i>RVS</i>	<i>Navodila za cestne predore (standardi)</i>
<i>PU</i>	<i>Policijska uprava</i>
<i>STA</i>	<i>Slovenska tiskovna agencija</i>
<i>Ur. l. RS</i>	<i>Uradni list Republike Slovenije</i>
<i>URSZR</i>	<i>Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje</i>
<i>UVHVVR</i>	<i>Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin</i>
<i>ZARE</i>	<i>radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja</i>
<i>ZRP</i>	<i>zaščita, reševanje in pomoč</i>
<i>ZD</i>	<i>Zdravstveni dom</i>

11. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1 Skupne priloge

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba CZ
P – 2	Podatki o zaposlenih na Izpostavi URSZR Nova Gorica
P – 3	Pregled sil za ZRP
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 5	Seznam zbirališč sil za ZRP
P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za ZRP
P – 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZRP
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P – 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P – 17	Seznam prejemnikov informativnega biltena
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacij primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij

11.2 Posebne priloge

P- 48	Evidenčni list o vzdrževanju načrta ZRP ob nesreči na hitri cesti H-4
P-121	Seznam vodilnih in odgovornih oseb DARS ACB – Vipava in Postojna

11.3 Skupni dodatki

<i>D -1</i>	<i>Pregled načrtovanih finančnih sredstev za izvajanje načrta</i>
<i>D -2</i>	<i>Načrt dejavnosti URSZR Izpostave Nova Gorica ob naravnih in drugih nesrečah</i>
<i>D - 4</i>	<i>Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči</i>
<i>D - 6</i>	<i>Navodilo za psihološko pomoč</i>
<i>D - 14</i>	<i>Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP</i>
<i>D - 15</i>	<i>Vzorec delovnega naloga</i>
<i>D -17</i>	<i>Vzorec prošnje za državno pomoč</i>
<i>D - 19</i>	<i>Vzorec sklepa o aktiviranju Regijskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči</i>
<i>D - 20</i>	<i>Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP</i>
<i>D - 22</i>	<i>Načrt dejavnosti PU Nova Gorica</i>
<i>D-62</i>	<i>Delovanje in organiziranost pomoči na cesti AMZS PE Nova Gorica</i>

11.4 Posebni dodatki

<i>D-51</i>	<i>Ocena ogroženosti za množično nesrečo na hitri cesti H-4. Za Severnoprifmorsko regijo</i>
<i>D -52</i>	<i>Načrt DARS, ukrepanje ob množični nesreči na HC, H4 Razdrto-Vrtojba, odsek Podnanos-Vrtojba.</i>
<i>D - 56</i>	<i>Navodilo za delo operativca v ReCO »Nesreča na hitri cesti«</i>
<i>D - 60</i>	<i>Navodilo za obratovanje DARS ACB Vipava</i>
<i>D -78</i>	<i>Obratni Načrt zaščite in reševanja ob množični nesreči na hitri cesti na odseku Razdrto-Vrtojba (DARS d.d.)</i>